

Phát triển hợp tác xã nông nghiệp hiệu quả, bền vững

KỶ 2: “ BÌNH MỚI, RƯỢU CŨ ” CÒN NHIỀU

Bên cạnh những kết quả đạt được trong quá trình thúc đẩy kinh tế khu vực nông thôn phát triển, hoạt động của các HTX nông nghiệp trên địa bàn tỉnh từ khi chuyển đổi, tổ chức lại theo Luật Hợp tác xã năm 2012 vẫn còn những hạn chế, yếu kém.

Trong quá trình hoạt động, các HTX còn gặp rất nhiều khó khăn, bất cập: đa số các HTX ít vốn để hoạt động, trang thiết bị lạc hậu, quy mô sản xuất nhỏ, hạ tầng kỹ thuật phục vụ sản xuất tuy đã được đầu tư nâng cấp song chưa đáp ứng được yêu cầu sản xuất hàng hóa. Mặc dù bình quân mỗi HTX nông nghiệp có trên 1.200 hộ thành viên nhưng thực hiện các dịch vụ đầu vào, số HTX làm dịch vụ đầu ra chưa nhiều, trong khi tiếp cận các nguồn vốn vay còn nhiều khó khăn, do đó doanh thu tạo ra không cao, lợi nhuận thấp. Ngoài ra, năng lực, trình độ của phần lớn cán bộ quản lý, điều hành HTX còn hạn chế, chậm thích ứng với cơ chế thị trường, chưa thực sự chủ động, sáng tạo trong hoạt động, tổ chức sản xuất, kinh doanh; một số vẫn còn tư tưởng ỷ lại, trông chờ vào sự hỗ trợ của nhà nước. Theo thống kê, 100% HTX thực hiện dịch vụ tưới, tiêu nước, 96,8% HTX có dịch vụ khoa học kỹ thuật, 95,6% HTX làm dịch vụ bảo vệ thực vật, 83% HTX làm dịch vụ cung ứng vật tư nông nghiệp, 80% HTX làm dịch vụ bảo tiêu sản phẩm nhưng hiệu quả kinh tế, tính bền vững không cao, do đó chưa thể hiện được vai trò kết nối giữa thành viên với

80% HTX nông nghiệp làm dịch vụ bao tiêu sản phẩm nhưng hiệu quả kinh tế, tính bền vững không cao.

thị trường. Ông Đỗ Duy Bằng, Giám đốc chi nhánh Công ty Cổ phần Tập đoàn Giống cây trồng trung ương tại Thái Bình cho biết: Vụ xuân năm 2019, Công ty triển khai liên kết sản xuất ở hai huyện Hưng Hà, Đông Hưng với tổng diện tích trên 1.000ha, sản xuất lúa lương thực Thiện ưu 8. Mặc dù hợp đồng đã được triển khai, ký kết qua các HTX nông nghiệp, tuy nhiên, đến cuối vụ, chúng tôi gần như không thu mua được hạt thóc nào, người dân bảo quản, đợi đến lúc giáp hạt, giá thóc tăng cao mới mang bán. Qua đây cho thấy sự gắn kết lợi ích giữa HTX và thành viên còn rất mờ nhạt, chưa mang tinh thần hợp tác. Quá trình triển khai liên kết ở các HTX trong tỉnh, tôi nhận thấy nhiều HTX vẫn còn ngại dứng ra tổ chức sản xuất, kết nối doanh

Sản xuất giống gia cầm tại tổ hợp tác chăn nuôi và sản xuất giống gia cầm Thoa Tuyết (xã Thụy Việt, huyện Thái Thụy).

ngiệp với các thành viên. Bên cạnh đó, cơ chế, chính sách khuyến khích liên kết sản xuất cho các HTX chưa đủ mạnh để các HTX chủ động vào cuộc. Trong 327 HTX nông nghiệp trong tỉnh có 12 HTX thành lập mới. Các

HTX thành lập sau khi Luật Hợp tác xã năm 2012 ra đời có đặc thù khác các HTX chuyển đổi từ HTX kiểu cũ. Các HTX này số lượng thành viên ít hơn, tuy nhiên đã xây dựng và phát triển được sản phẩm chủ lực, hoạt động năng

động, xây dựng kế hoạch kinh doanh rõ ràng, có chiến lược để phát triển sản phẩm... Tuy được kỳ vọng nhiều nhưng các HTX này cũng gặp không ít khó khăn. HTX Trường An (xã Thụy Trường, huyện Thái Thụy) là một điển hình. Đi lên từ một tổ hợp tác do các hộ dân trồng tỏi liên kết lại, đến nay, HTX đã đầu tư máy làm tỏi đen, hình thành chuỗi liên kết khép kín từ sản xuất đến thu hoạch, chế biến, tiêu thụ sản phẩm. Ngoài ra, HTX còn đứng ra thu mua hành, tỏi của người dân bán cho thương lái trong và ngoài tỉnh. Bà Nguyễn Thị Lệ, Phó Giám đốc HTX cho biết: Khó khăn của HTX hiện nay là thiếu vốn để mở rộng sản xuất nhưng không thể tiếp cận được chính sách hỗ trợ vay vốn từ các tổ chức tín dụng do không có tài sản thế chấp, thiếu quỹ đất để mở rộng sản xuất... Sản phẩm của các HTX có chất lượng, bước đầu hình thành thương hiệu, trên sản phẩm có mã vạch, có chỉ dẫn địa lý, tuy nhiên việc liên kết, tìm kiếm thị trường tiêu thụ sản phẩm vẫn còn gặp rất nhiều khó khăn.

Trong xây dựng các tiêu chí HTX kiểu mới, khó khăn lớn nhất của các HTX chủ yếu là các chỉ số về kinh tế (doanh thu, lợi nhuận). Theo thống kê, trong các HTX nông nghiệp có 12 HTX có doanh thu trên 3 tỷ đồng, 28 HTX có doanh thu từ 2 - 3 tỷ đồng, 161 HTX có doanh thu từ 1 - 2 tỷ đồng, 82 HTX có doanh thu từ 500 triệu đồng đến dưới 1 tỷ đồng, 44 HTX có doanh thu dưới 500 triệu đồng. Con số trên cho thấy, số HTX theo đúng bản chất về HTX kiểu mới vẫn còn rất khiêm tốn, chủ yếu là các HTX đã nâng động từ trước khi chuyển đổi. Nhiều HTX hoạt động theo luật cũ do yếu kém và nay, sau một thời gian chuyển đổi vẫn chưa thể khá hơn, tình trạng chuyển đổi mang tính hình thức, “bình mới, rượu cũ” còn phổ biến.

(còn nữa)
NGÂN HUỖN

NAM HẢI

Nâng cao thu nhập cho người dân

Sau khi được UBND tỉnh công nhận đạt chuẩn nông thôn mới (NTM) năm 2019, xã Nam Hải (Tiền Hải) đã thực hiện đồng bộ các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng các tiêu chí, đặc biệt là tiêu chí thu nhập, cải thiện đời sống người dân, tạo tiền đề quan trọng xây dựng xã NTM nâng cao.

Ông Đỗ Minh Sơn, Chủ tịch UBND xã cho biết: Nhờ xây dựng NTM, diện mạo địa phương thay đổi rõ rệt, đời sống vật chất, tinh thần của người dân được nâng lên, kinh tế - xã hội phát triển khá toàn diện. Đến nay, thu nhập bình quân đầu người của xã đạt 42,7 triệu đồng/năm, tỷ lệ hộ nghèo giảm còn 1,6%. Cơ cấu kinh tế chuyển dịch theo hướng tích cực, trong đó nông nghiệp chiếm 33%; công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp và xây dựng chiếm 44%; thương mại, dịch vụ chiếm 23%. Phát huy kết quả đạt được và căn cứ tình hình thực tế địa phương, Đảng ủy xã ban hành các nghị quyết chuyên đề về phát triển kinh tế, đào tạo nghề, giải quyết việc làm, nâng cao thu nhập cho người dân.

Đối với sản xuất nông nghiệp, xã đẩy mạnh phát triển nông nghiệp theo hướng hàng hóa, chuyển đổi cơ cấu, đưa cây trồng, vật nuôi cho năng suất, chất lượng, hiệu quả kinh tế cao vào sản xuất; tiếp tục thực hiện để an tích tụ ruộng đất và tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp, hộ gia đình, cá nhân có tiềm năng thuê đất để đầu tư phát triển sản xuất, kinh doanh. Hàng năm, xã duy trì vùng sản xuất lúa đạt 800ha với cơ cấu vụ xuân cây lúa chất lượng cao chiếm 70% diện tích, lúa năng suất cao và giống lúa khác chiếm 30% diện tích; vụ mùa cây lúa chất lượng cao và giống lúa khác chiếm 35% diện tích, lúa năng suất cao chiếm 65% diện tích. Bên cạnh đó, xã tiếp tục chỉ đạo các thôn xây dựng cánh đồng

Nghề dệt chiếu cói mang lại thu nhập ổn định cho nhiều người dân địa phương.

mẫu lớn, vùng sản xuất tập trung cấy cùng một giống lúa với tổng diện tích gần 200ha. Ngoài việc duy trì vùng sản xuất lúa, Nam Hải còn vận động bà con phát triển vùng trồng cây màu với vụ xuân hè, hè thu đạt hơn 170ha, vụ đông đạt 200ha. Để sản xuất hiệu quả, xã chỉ đạo HTX SXKD DVNN, các thôn và nhân dân thực hiện tốt để an sản xuất nông nghiệp hàng năm; thực hiện tốt các khâu dịch vụ thủy nông, cung ứng dịch vụ vật tư nông nghiệp, dự tính, dự báo tình hình sâu bệnh; tổ chức tập huấn kiến thức, chuyển giao khoa học kỹ thuật, tuyên truyền cho người dân tăng cường áp dụng khoa học kỹ thuật vào sản xuất. Nhờ đó, năng suất lúa bình quân hàng năm luôn đạt trên 115 tạ/ha, giá trị sản xuất nông nghiệp vượt kế hoạch đề ra.

Cùng với phát triển sản xuất nông nghiệp, Nam Hải còn duy trì nghề khai thác cá biển, nuôi trồng thủy sản. Diện tích nuôi trồng thủy sản luôn được duy trì ổn định, sản lượng đánh bắt và nuôi trồng thủy sản hàng năm đều đạt trên 100 tấn. Bên cạnh đó, các hoạt động tiểu thủ công nghiệp, nghề và làng nghề cũng được đẩy mạnh, cho thu nhập khá, giải quyết việc làm cho nhiều lao động địa phương. Trên địa bàn xã hiện có 1 cơ sở và 70 gia đình với 140 lao động tham gia sản xuất chiếu cói cho tổng thu nhập gần

9 tỷ đồng mỗi năm; 23 hộ làm nghề mây tre đan; 57 hộ làm nghề chế biến lương thực, thực phẩm; hơn 1.500 lao động làm nghề mộc, xây dựng; gần 250 lao động làm nghề may công nghiệp. Hiện tổng số lao động toàn xã hơn 6.000 người đều có việc làm thường xuyên, duy trì và phát triển làng nghề. Hàng năm, số người lao động tham gia sản xuất làng nghề đều tăng, nhiều hộ áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất để làm ra nhiều sản phẩm hơn. Nghề dệt chiếu đã tạo nguồn thu nhập ổn định cho nhiều lao động, đặc biệt là những người không đủ điều kiện lao động trong các công ty, xí nghiệp, góp phần giảm tỷ lệ hộ nghèo.

Thời gian tới, xã Nam Hải tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động để cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân nhận thức được tầm quan trọng của chương trình xây dựng NTM, phát huy thế mạnh của địa phương, nhân rộng các mô hình phát triển kinh tế, nâng cao thu nhập, hướng tới xây dựng xã NTM nâng cao, NTM kiểu mẫu.

THANH HUỖN

THÁI NGUYÊN

9 tháng “nước rút”

Nếu so sánh việc xây dựng nông thôn mới ở Thái Nguyên (Thái Thụy) với một cuộc đua đường dài thì có thể nhận thấy thực hiện (từ tháng 9/2018 đến tháng 6/2019), Thái Nguyên đã hoàn thành các tiêu chí xã nông thôn mới (trước đó, từ năm 2011 đến tháng 9/2018, xã mới đạt 9/19 tiêu chí, thấp nhất huyện).

Thu hoạch lúa mùa tại xã Thái Nguyên.

8 năm xây dựng mới đạt 9/19 tiêu chí

Năm 2011, khi mới bắt tay vào xây dựng nông thôn mới (NTM), Thái Nguyên là xã có xuất phát điểm thấp nhất huyện. Khó khăn

không chỉ dừng lại ở đó bởi trong thời gian xây dựng NTM từ năm 2013 đến năm 2016 xã còn để xảy ra sai phạm nghiêm trọng về đất đai, từ đó dẫn đến niềm tin của một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân

với cấp ủy, chính quyền xã suy giảm; công cuộc xây dựng NTM của xã vì thế cũng bị ảnh hưởng: từ năm 2011 đến tháng 9/2018 xã mới đạt 9/19 tiêu chí, thấp nhất huyện; các tiêu chí còn lại đều là những tiêu

chí quan trọng, cần nhiều vốn đầu tư. Thời điểm ấy, rất ít người - nhất là cán bộ, đảng viên, nhân dân trong xã nghĩ Thái Nguyên có thể về đích NTM trong năm 2019.

9 tháng “nước rút”

Trước yêu cầu nhiệm vụ chính trị tại địa phương, tháng 9/2018, Huyện ủy Thái Thụy đã điều động hai đồng chí là lãnh đạo các ban, ngành của huyện về công tác tại xã Thái Nguyên (một đồng chí làm Bí thư Đảng ủy xã, một đồng chí tham gia Ban Chấp hành Đảng bộ, Ban Thường vụ Đảng ủy xã, giới thiệu để HĐND xã bầu giữ chức vụ Chủ tịch UBND xã) để lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện các nhiệm vụ chính trị, nhất là nhiệm vụ xây dựng xã đạt chuẩn NTM. Sau khi kiện toàn đội ngũ cán bộ, Đảng ủy, UBND xã bắt tay ngay vào công việc, tập trung lãnh đạo, chỉ đạo kiện toàn ban chỉ đạo và ban quản lý xây dựng NTM đồng thời ban hành các nghị quyết, kết luận, xây dựng các chương trình, kế hoạch xây dựng NTM... Bên cạnh nguồn kinh phí nhà nước hỗ trợ, xã huy động sự đóng góp công sức, vật chất của nhân dân

Cùng với huy động sức dân, Thái Nguyên còn tranh thủ sự quan tâm, hỗ trợ của tỉnh, huyện thông qua các chương trình, dự án xây dựng cơ sở vật chất. Trong đó, tiếp nhận hệ thống thủy lợi gần 4km mang bề tổng đức sẵn trị giá gần 5 tỷ đồng, tiếp nhận dự án chợ Lifsap trị giá 1,7 tỷ đồng, dự án nâng cấp đê biển 7 trên 12 tỷ đồng, nâng cấp trục đường UBND xã trên 1 tỷ đồng... Tổng kinh phí xây dựng NTM của xã huy động là hơn 40 tỷ đồng gồm nguồn ngân sách nhà nước hỗ trợ và nguồn xã hội hóa. Đến tháng 6/2019, Thái Nguyên đã được tỉnh xét, công nhận hoàn thành 19/19 tiêu chí NTM, vượt kế hoạch đề ra trước 3 tháng.

Tạo đà phát triển

Công cuộc xây dựng NTM không chỉ giúp vùng quê Thái Nguyên có diện mạo mới mà còn tạo tiền

đề vững chắc để xã phát triển trong tương lai. Hệ thống thủy lợi nội đồng được đầu tư đồng bộ bảo đảm tưới, tiêu cho gần 300ha lúa và cây hoa màu. Hệ thống giao thông nông thôn được nâng cấp, mở rộng tạo điều kiện để xã phát triển các ngành nghề tiểu thủ công nghiệp như xây dựng, đan mây, may công nghiệp, tạo việc làm cho trên 500 lao động với thu nhập 5 triệu đồng/người/tháng. Từ đó nâng thu nhập bình quân đầu người của xã đạt gần 46 triệu đồng/năm, tỷ lệ hộ nghèo giảm còn 1,8%. Cơ sở vật chất y tế, trường học, văn hóa được đầu tư xây dựng mới, khung trang, góp phần nâng cao công tác chăm sóc sức khỏe, giáo dục cho người dân và con em địa phương. Hiện nay, 100% hộ dân trong xã được sử dụng nước sạch, công tác vệ sinh môi trường được bảo đảm. Thái Nguyên hôm nay thay đổi khung trang, sạch đẹp hơn, giao thông đi lại thuận lợi. Đặc biệt, xã hiện đang nằm trong quy hoạch Khu kinh tế Thái Bình và thị trấn Diêm Điền mở rộng, có tuyến đường bộ ven biển chạy qua, có cụm công nghiệp Trà Linh nằm trên địa bàn... Đây là những tiềm năng, lợi thế rất lớn để Thái Nguyên phát triển kinh tế - xã hội, sớm đạt mục tiêu trở thành đô thị loại 4 trong tương lai.

TRẦN TUẤN

Ông Nguyễn Quốc Huy, Bí thư Đảng ủy xã Thái Nguyên

Để đạt được kết quả trong xây dựng NTM, bên cạnh sự cố gắng, nỗ lực của Đảng bộ, chính quyền, sự đồng thuận, chung tay góp sức của nhân dân còn có sự quan tâm, giúp đỡ của UBND tỉnh, các sở, ngành của tỉnh, của Huyện ủy, UBND huyện trong việc tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc tại xã.

Ông Hà Duy Thiện, Chủ tịch UBND xã Thái Nguyên

Xác định trọng tâm xây dựng NTM là nâng cao thu nhập, đời sống của nhân dân, vì vậy, thời gian tới xã sẽ khai thác tối đa những lợi thế về sản xuất nông nghiệp, chuyển đổi, đưa một số cây trồng, vật nuôi cho hiệu quả kinh tế và đầu ra sản phẩm ổn định vào sản xuất; khuyến khích người dân thực hiện tích tụ ruộng đất, sản xuất theo hướng hàng hóa... Đồng thời, phát triển lĩnh vực công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp và thương mại, dịch vụ để đa dạng hóa nguồn thu, tạo thêm nhiều việc làm cho người dân địa phương.

Bà Nguyễn Thị Hương, Bí thư Chi bộ thôn Bích Đào, xã Thái Nguyên

Thời gian tập trung lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền xã trong xây dựng NTM là không dài nhưng kết quả lại rất nổi bật. Từ đó công tác vai trò lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành của cấp ủy, chính quyền xã trong việc phát huy tinh thần đoàn kết trong cán bộ, đảng viên đồng thời huy động được sức mạnh của nhân dân cùng chung tay góp sức xây dựng thành công NTM.